

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	11163
	Instelling	Vrije Lagere School
directeur		Ilse Dom
adres		Dokter Coenstraat 18 - 2660 HOBOKEN
telefoon		03-827.78.78
fax		03-825.52.76
e-mail		st.agnes-hoboken@telenet.be
website/URL		www.sint-agnes.be
	Bestuur van de instelling	104661 - VZW OZCS Zuid-Antwerpen te KONTICH
adres		Gemeenteplein 8 - 2550 KONTICH
	Scholengemeenschap	121459 - Katholiek Basisonderwijs Hoboken te HOBOKEN
adres		Dokter Coenstraat 18 - 2660 HOBOKEN
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	21/02/2011, 22/02/2011,23/02/2011,24/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	24/02/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	04/04/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
	Teamleden	Frans De Bie

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Lager onderwijs: wiskunde	7
4.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	9
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
7.1 Wat doet de school goed?	15
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Ondanks de frequente personeels- en directiewissels en de groeiende heterogeniteit van de leerlingenpopulatie slaagt de school erin om haar onderwijskwaliteit te behouden en verder te optimaliseren. Het leerlingenwerk, de geobserveerde lessen en de beschikbare resultaten uit het secundair onderwijs zijn indicaties die erop wijzen dat de school een aanvaardbaar studiepeil bereikt en aldus voldoet aan de maatschappelijke verwachtingen. Ze heeft de bereikte leerprestaties nog niet overzichtelijk in kaart gebracht, zodat er geen gegevens over leeropbrengsten op school- en leerjaarniveau ter beschikking zijn om die positieve indruk te bevestigen. De inschrijving voor de centrale proeven van de onderwijskoepel is een eerste aanzet om daar werk van te maken.

Vier aspecten kenmerken de school: de aandacht voor visievorming, de systematische onderwijsvernieuwing, de aanpassing van het onderwijs aan de specifieke onderwijsbehoeften van de heterogene leerlingenpopulatie en de behoefte aan de verankering en borging van de positieve effecten van de reeds afgelegde implementatie- en verbetertrajecten.

Het schoolteam besteedt onder impuls van de onderwijsbegeleider van het schoolbestuur veel aandacht aan visievorming. Dat blijkt onder meer uit de kwaliteit van een aantal implementatietrajecten: voor wereldoriëntatie groeit de school naar bredere thema's en geeft ze aanzetten tot leerplanbewaking, voor wereldoriëntatie en wiskunde creëren de leraren interactieve leeromgevingen, voor wiskunde organiseren ze een doorgedreven binnenklasdifferentiatie en voor muzische vorming werd een professionaliseringstraject uitgestippeld. De schoolvisie over leerbegeleiding is sterk gericht op de heterogeniteit van de leerlingenpopulatie en trekt vooral de kaart van de aanpak. Door de aandacht voor visievorming groeit een cultuur van zelfevaluatie en -reflectie.

Uit de langetermijnplanning en het daaruit voortvloeiende implementatiebeleid blijkt dat de school permanent aan onderwijsvernieuwing werkt. Het sterke trio gevormd door de directeur, de beleidsondersteuner en de begeleider van het schoolbestuur zet daarvoor de krijtlijnen uit en ondersteunt, begeleidt en bewaakt het proces. Pedagogisch-didactische werkgroepen nemen de uitwerking van strategische keuzes voor hun rekening. Uit het onderzoek van de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie blijkt dat dit beleid zijn vruchten afwerpt, al zijn er nog enkele aandachtspunten, zoals de afstemming op de vernieuwde eindtermen voor wereldoriëntatie. Voor de sociale vaardigheden zoekt de school naar nieuwe invalshoeken.

De binnenklasdifferentiatie voor wiskunde en de leerbegeleiding tonen aan dat de school terdege rekening houdt met wat de heterogene leerlingenpopulatie nodig heeft. Tijdens de bijgewoonde lessen hanteerden de leraren gevarieerde differentiatievormen waarmee ze het onderwijs toesnijden op de individuele onderwijsbehoeften. De zorgleraren ondersteunen leerlingen die moeite hebben met wiskunde vooral buiten de eigen klas. Voor de leerlingen die leerachterstand of schoolse vertraging hebben opgelopen voorziet het schoolteam goed doordachte curriculumdifferentiatie. Op basis van observatiegegevens en de analyse van de toetsen wordt de zorgverlening permanent en flexibel bijgestuurd. Zij kan aan kracht winnen door zorg- en klasleraren af en toe van rol te laten wisselen en door nog meer handelingsgericht te gaan werken. Het zorgteam kan de klasleraren daarbij sterker op lerarenniveau ondersteunen. De schoolwerking richt zich tevens op de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen. Leerlingen met gedragsproblemen worden goed opgevolgd en ondersteund. Daarvoor werkt men intensief samen met de ouders. Voor het nastreven van de leergebiedoverstijgende eindtermen voor de sociale vaardigheden werkt de school eveneens preventief met eigen aandachtspunten en legt het team de klemtoon doelbewust op de schoolse sociale vaardigheden. De initiatieven die de school neemt om de samenwerking van de leerlingen te bevorderen verdienen de kwalificatie 'voorbeeld van goede praktijk'.

Een aandachtspunt blijft het borgen van de verworvenheden van vernieuwingsinitiatieven, wat door de vele opdrachten- en personeelsswissels niet vanzelfsprekend is. Voor wiskunde is de aandacht voor de didactische kwaliteit permanent aanwezig. Voor wat de sociale vaardigheden betreft, is door het vertrek van de voortrekkers de systematische benadering van het domein 'relatiewijzen' grotendeels verloren gegaan. De school onderzoekt op dit ogenblik hoe ze met een andere methodiek de draad terug kan opnemen. De verdere implementatie van het leergebied wereldoriëntatie is een gedeelde verantwoordelijkheid van de beleidsondersteuner en de pedagogische begeleider van het schoolbestuur. De thema's worden stelselmatig uitgediept en verbreed en de eerste stappen naar systematische leerplanbewaking zijn gezet. Er zijn nog groeikansen voor het gebruik van het plaatselijk milieu, in het bijzonder als uitgangspunt voor de mobiliteitseducatie. De afspraken rond het functioneel gebruik van tijds- en ruimtekaders worden nog niet helemaal conform de voorbeeldig uitgewerkte leerlijn uitgevoerd. De school wil op termijn de kwaliteit van de evaluatie verhogen. Voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie staat het centrale beheer van de vereiste leermiddelen nog niet op punt. De school staat voor de uitdaging om de expertise van de beide vestigingsplaatsen ook na de geplande samensmelting tot hun recht te laten komen.

De professionals van deze school slagen er onder impuls van een gedreven schoolleiding en ondersteund door de pedagogische begeleider van het schoolbestuur in om de missie van de school waar te maken. Het inspectieteam waardeert de systematische wijze waarop het schoolteam ondanks de moeilijke omstandigheden aan de verhoging van de onderwijskwaliteit werkt. Het hoopt dat dit doorlichtingsverslag voldoende stimulansen biedt om op de ingeslagen weg verder te gaan. en om volkomen terecht fier te zijn op dit waardevolle schoolproject.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente en frequente directiewissels, dit door externe omstandigheden
- groeiende taalheterogeniteit
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- organisatie van graadsklassen in vestigingsplaats 'De Vlinder'
- autonome kleuterschool op dezelfde campus.
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- De leraren baseren het aanbod voor wiskunde op een onderwijsleerpakket dat ze vergeleken hebben met het leerplan. Het wordt voldoende flexibel gebruikt. Alle leerlingen verwerken de basisleerinhouden, terwijl voor leerlingen met een leerachterstand voor dit leergebied een aangepast curriculum wordt afgebakend. In de tweede vestigingsplaats worden de lessen binnen de graadsklas voor een aantal domeinen op een overdachte wijze opgesplitst. De leraren maken van de automatisering van rekenprocessen een blijvend aandachtspunt.
- Om de vorderingen van de leerlingen op te volgen gebruiken de leraren de toetsen van het onderwijsleerpakket. Het schoolteam heeft besloten om geen genormeerde toetsen meer af te nemen. Uit de observaties tijdens de bijgewoonde lessen en de analyse van het leerlingenwerk blijkt dat het studiepeil voldoende hoog is.
- De school brengt de bereikte leeropbrengsten niet overzichtelijk in kaart. De voorziene deelname aan genormeerde eindtoetsen van de eigen koepel voor het vierde en het zesde leerjaar is een eerste stap om de resultaten voor wiskunde af te kunnen zetten tegen die van vergelijkbare scholen. Het is een uitdaging voor de school om haar outputgegevens op schoolniveau aan te wenden voor de integrale kwaliteitszorg en als verantwoordingsmiddel voor de ouders.
- Het interactief leren krijgt een prominente plaats. Samenwerking tussen de leerlingen en dialoog tussen de leraar en de leerlingen staan op een hoog niveau. Hierdoor groeien de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van de leerlingen. De leraar fungeert meer en meer als een coach van de leerlingen. De klassikale instructie verloopt efficiënt. Verlengde instructie biedt zwakkere leerlingen de nodige ondersteuning. Zij maken gebruik van ondersteunende materialen en schema's.
- De leraren maken werk van een sterk doorgedreven binnenklasdifferentiatie op basis van een goede observatie en van toetsgegevens. Ze hanteren verscheidene differentiatievormen: ze differentiëren naar tempo en niveau, naar abstractiegraad met aandacht voor concreet-handelend, schematisch en abstract leren, met verlengde instructie en door de doordachte inzet van de zorgleraren. In enkele klassen passen de leraren tevens differentiatie in de instructie toe en/of voorzien ze aangepaste remediërende activiteiten in het geïndividualiseerd contractwerk. Tijdens de bijgewoonde lessen werd enkele keren een ICT-toepassing ingeschakeld om te differentiëren.
- De klasinterne niveauwerking getuigt van een flexibele en doordachte aanpak. De ondersteuning van de zorgleraren is vooral gericht op de zwakste rekenaars. Uitzonderlijk verwisselen de klasleraar en de zorgleraar van rol.

- De leraren werken bij het begin en soms op het einde van een les en vooral bij probleemoplossend denken volgens het principe van de 'betekenisvolle situaties'. Er zijn nog groeikansen om dit didactisch principe, dat in het leerplan beschreven wordt, nog meer te integreren.
- De leraren spannen zich in om het handelend en aanschouwelijk leren te bevorderen. Dikwijls dienen ze zelfgemaakt of zelf meegebracht didactisch materiaal te gebruiken. In de school ontbreken enkele noodzakelijke materialen uit de lijst van de minimaal vereiste uitrusting voor metend rekenen en meetkunde. De school stelde nog geen centrale inventaris op om een efficiënt materialenbeheer mogelijk te maken.
- De visuele ondersteuning aan de klaswanden beperkt zich veeleer tot de technische vaardigheden. In weinig klassen is ondersteuning voor het algoritmische of heuristische denken en handelen voorzien.
- Vanaf de bovenbouw zorgen de leraren voor curriculumdifferentiatie voor leerlingen die aanzienlijke leerachterstand of schoolse vertraging opgelopen hebben. Het zorgteam bepaalt in overleg met de klasleraren de afbakening van de leerinhouden. Enkele leerlingen volgen de wiskundelessen in een lager leerjaar, andere leerlingen werken na een voorinstructie zelfstandig in de eigen groep en met een eigen pakket onder toezicht van de klasleraar. De leraren bakenen voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet zullen behalen de leerinhouden voor wiskunde af op basis van de leerplannen van het 1B-jaar of van het beroepsvoorbereidend jaar.
- De rapportering van het leergebied wiskunde gebeurt per domein. Domeinoverschrijdende toetsen worden daarvoor in de berekening opgesplitst. Wanneer compenserende of dispenserende maatregelen ingeschakeld worden, maken de leraren daar melding van in het rapport.

4.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De school implementeert het leergebied wereldoriëntatie planmatig. Onder leiding van de beleidsondersteuner en ondersteund door de pedagogische begeleider van het schoolbestuur stellen de leraren brede en rijke themadossiers op punt. Dit schooljaar worden per klas drie themadossiers geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd. De kijkwijzer van de pedagogische begeleidingsdienst is een waardevol instrument om na te denken over de waarde van de klaspraktijk, maar wordt nog maar in beperkte mate door de leraren gebruikt.
- De leraren hebben ervoor gekozen om met zelfgemaakte en geselecteerde materialen te werken, zodat ze flexibeler kunnen inspelen op de belangstelling van de leerlingen. Toch worden deze nog weinig betrokken bij de themakeuze en -invulling. De meeste leraren vertrekken bij elk thema wel van de aanwezige voorkennis. De leraren van beide vestigingsplaatsen stemmen het wereldoriëntatie-aanbod op elkaar af om onder meer de toekomstige samensmelting soepel te laten verlopen.
- De leraren van de tweede vestigingsplaats hebben de gewoonte om geregeld projectmatig te werken.
- De mate waarin de thema's voldoende breed uitgebouwd worden, verschilt van thema tot thema en is leraarafhankelijk. Vooral de themadossiers van de meerdaagse extra-murosactiviteiten tonen een rijke samenhang van de bestaansdimensies. In verscheidene leerjaren verbreden de leraren de thema's met een bijkomend aanbod in het hoekenwerk. De leraren streven meer en meer naar de horizontale samenhang tussen de leergebieden.
- De leraren evalueren wereldoriëntatie grotendeels met zelf opgestelde toetsen. Om zich voor te bereiden krijgen de leerlingen studiewijzers die hen helpen om de leerstof te verwerken. Vooral feitenkennis, basisinzichten en soms eenvoudige structuren worden getoetst. Uitzonderlijk gaan leraren vaardigheden na, door bijvoorbeeld een taak te evalueren. Af en toe krijgen de leerlingen de kans het eigen werk en dat van de medeleerlingen te bespreken. De rapportering van het leergebied gebeurt per toets en

is nog weinig informatief. Uit de meerjarenplanning blijkt dat de evaluatiepraktijk in het leergebied binnenkort onderwerp van bespreking is.

- De school beschikt ook voor dit leergebied niet over genormeerde gegevens over leeropbrengsten. De leraren zijn begonnen om systematisch te registreren welke (sub)rubrieken en hoofddoelen uit het leerplan in hun thema's aan bod komen, wat de basis legt voor een degelijke leerplanbewaking en de verticale samenhang versterkt.
- Tijdens de bijgewoonde lessen kregen de leerlingen heel wat kansen om actief te leren. Groepsopdrachten maken van deze lessen rijke leermomenten en verhogen de betrokkenheid van de leerlingen. Ze verzamelen en ordenen informatie, vergelijken meegebrachte materialen en krijgen – ook op het gebied van de techniek - kansen om te exploreren. Enkele leraren werken volgens de principes van coöperatief leren. Af en toe lukt het om experts in de klas te krijgen, wat gezien de sociaal-economische status van de buurt niet vanzelfsprekend is. Mede doordat weinig leraren in de schoolomgeving wonen missen ze kansen om het plaatselijk milieu optimaal te benutten. De leraren van de tweede vestigingsplaats gaven de eerste aanzet voor de opbouw van een omgevingsboek. Ze inventariseerden de interessante elementen in de onmiddellijke en ruime omgeving.
- De implementatie van het domein techniek evolueert in goede richting. In een aantal thema's komt deze dimensie al duidelijk naar voor. Enkele activiteiten in de zelfstandige werkvormen bieden kansen tot technisch handelen. Niet alle leraren maken het onderscheid tussen enerzijds knutselen of leren over fysische verschijnselen en anderzijds techniek. Ze hebben nog geen kennis gemaakt met de nieuwe eindtermen en het vernieuwde leerplan .
- Mobiliteitseducatie is het enige domein waarbij de leraren binnen wereldoriëntatie een onderwijsleerpakket gebruiken. Hierdoor is de verticale samenhang tussen de opeenvolgende leerjaren voor wat de theoretische verkeerskennis betreft groter. Het plaatselijke milieu wordt veeleer als illustratie van de theorie dan als uitgangspunt voor mobiliteitseducatie gebruikt. Dit sluit niet aan bij de visie van het leerplan. De school besteedt wel aandacht aan enkele praktische vaardigheden. Leerlingen die niet kunnen fietsen krijgen extra les van de leermeester lichamelijke opvoeding. De school organiseert tijdens de wintermaanden een sensibiliseringscampagne om beter zichtbaar te zijn in het verkeer.
- De kwaliteit van de visuele ondersteuning met tijd- en ruimtekaders is leraarafhankelijk. De voorbeeldig uitgewerkte leerlijn wordt niet steeds consequent uitgevoerd. Niet altijd sluiten de voorstellingen van de opeenvolgende leerjaren goed op elkaar aan, of worden ze in het begin van het schooljaar van het vorige leerjaar overgenomen. De kaders die bij elkaar horen worden niet steeds aan elkaar gerelateerd, de opstelling is soms minder efficiënt. Gegevens uit de leefwereld van de leerlingen, routes van leerwandelingen of plaatsen uit de bespreking van de actualiteit worden niet altijd gesitueerd en verankerd. Klassieke kaarten van België, Europa en de wereld hangen soms in klassen waar ze minder relevant zijn terwijl ze in andere klassen ontbreken. Positief is dat de leraren van de lagere klassen een aantal tijds- en ruimtekaders uit de nabij gelegen kleuterschool hebben overgenomen.

4.3 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

- De school ontwikkelde een rijk aanbod aan initiatieven die de sociale vaardigheden bevorderen waarmee het de eerste aanzet heeft gegeven om de decretale leergebiedoverstijgende eindtermen te implementeren. Ze maakte een inventaris van de acties die ze onderneemt en heeft deze gekoppeld aan de decretale eindtermen. Hiermee gaf ze de eerste aanzet voor de opbouw van een schooleigen planning en voor de bewaking van de leergebiedoverstijgende eindtermen. Van continuïteit en een gelijkgerichte aanpak kan op dit moment nog niet gesproken worden.
- Vanuit schoolspecifieke behoeften staat het werken met een jaarthema, de zogenaamde 'Schijf van Vijf', centraal. Hierbij krijgen belangrijke thema's die verband

houden met de sociale vaardigheden maandelijks de nodige aandacht. Ze worden tijdens schoolsamenkomsten gepresenteerd met een muzische activiteit, ondersteund met affiches en slogans en in de klassen verder uitgewerkt. De aandacht gaat daarbij vooral naar de schoolse vaardigheden uit, in mindere mate naar de brede maatschappelijke vaardigheden.

- De leraren hebben structureel aandacht voor het bewaken van het welbevinden van de leerlingen. Ze observeren hen en rapporteren hierover aan de ouders.
- Samen werken en leven is een basisattitude in deze school. Voor het domein 'samenwerking' is de school een voorbeeld van goede praktijk. Ze wijst onder de oudere leerlingen peters en meters aan die zich over de jongere ontfermen. Af en toe spelen en werken ze samen. Hierdoor kunnen de jongere leerlingen zich sneller aanpassen aan het schoolleven. Bij de begeleiding van het oefenend lezen schakelt de school oudere leerlingen als tutor in. Soms gaan leerlingen ook voorlezen of vertellen in de autonome kleuterschool.
- Op klasniveau wordt deze lijn doorgetrokken. Alle klassen maken gebruik van gevarieerde werkvormen waarbij samenwerking centraal staat. Partner-, groeps- en hoekenwerk zijn veelgebruikte werkvormen. De integratie van het coöperatief leren is leraarafhankelijk.
- De school heeft aandacht voor de ontwikkeling van de gespreksconventies, wat onder meer zichtbaar is in de klasafspraken. De implementatie van het nieuwe onderwijsleerpakket Nederlands waarbij spreken en luisteren centraal staan, biedt kansen om een gradatie in de verschillende gespreksconventies uit te werken.
- Door het wegvallen van enkele voortrekkers is de methodische aanpak van de relatiewijzen verwaterd. Enkele leraren gebruiken de systematiek nog op een fijngevoelige wijze in de eigen klaspraktijk. De school screent momenteel enkele methodieken, bronnen en materialen.
- De leraren spannen zich in om een positief schoolklimaat op te bouwen en bevorderen een gezonde schooldiscipline. Ze bekrachtigen de leerlingen positief en voeren vele gesprekken met hen. Ongewenst gedrag wordt gepast bijgestuurd en opgevolgd, onder meer door het gebruik van een gedragskaart. Sommige teamleden dragen een speciale verantwoordelijkheid in de begeleiding van deze leerlingen en voeren indien nodig leerling- en/of oudergesprekken. De school maakt van het voorkomen van pestgedrag een speerpuntactie. Door kort op de bal te spelen en de ouders bij de opvoeding van de leerlingen te betrekken kan de school waardevolle resultaten voorleggen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- De vele wisselingen in functies en opdrachten zetten de school ertoe aan om te investeren in de professionalisering van de teamleden. De school ziet dit als een permanente opdracht. Nieuwe leraren krijgen ondersteuning van een schooleigen mentor, van een lid van het zorgteam en in de eerste vestigingsplaats van de parallelcollega. Ook bij klas- of opdrachtwissels kunnen de leraren rekenen op ondersteuning van de parallelcollega, onder andere in verband met de onderlinge afstemming van leerinhouden, de (zelfstandige) werkvormen en de evaluatie en de evolutie van de leerlingen.
- Ondanks de vele directiewissels slaagt de school erin om een goede onderwijskwaliteit te handhaven. Ze gebruikt daarvoor een langetermijnplanning en koppelt de deskundigheidsbevordering aan de schoolprioriteiten. Vooral de pedagogische studiedagen staan in het kader van de prioriteiten. De school volgt momenteel een implementatietraject voor muzische vorming. Daarbij gaat veel aandacht uit naar visievorming, zoals dat ook voor de implementatie van wereldoriëntatie het geval was.
- De school maakt efficiënt gebruik van de ondersteuning door de pedagogische begeleider van het schoolbestuur. Deze begeleidt in eerste instantie de directeur en de beleidsondersteuner maar werkt ook samen met de leraren. Visievorming en praktijkgerichte hulp houden elkaar in balans. De structurele aandacht voor het implementeren en optimaliseren van het leergebied wereldoriëntatie en de professionalisering op het vlak van de binnenklasdifferentiatie werpen hun vruchten af.
- De leraren worden aangezet om in functie van de schoolprioriteiten en een persoonlijk ontwikkelingsplan nascholing te volgen. Ze kiezen uit een geselecteerd aanbod. De effectieve deelname aan individuele nascholingsinitiatieven is sterk leraarafhankelijk. Sommige leraren volgen een intensief nascholingsparcours.
- De school geeft de leraren de gelegenheid om wat ze tijdens een nascholing leerden op een personeelsvergadering aan de teamleden voor te stellen. De begeleidende materialen worden doorgegeven.
- Er zijn nog groeikansen om de interne expertise te benutten. De sterke parallelwerking draagt bij tot de interne professionalisering. Praktijkgerichte werkvormen zoals co-teaching, rolwisseling, collegiale intervisie en hospiteren hebben amper ingang gevonden. De ondersteuning van het zorgteam en de ICT-coördinator worden door de leraren gewaardeerd. Ze verhogen de interne professionalisering. Vanuit vaststellingen tijdens gerichte klasbezoeken lanceert de directeur individuele en collectieve verbeteracties.

- De personeelsvergadering heeft voldoende aandacht voor pedagogisch-didactische thema's. Indien efficiënt wordt het team opgesplitst in deelwerkgroepen. Soms krijgen de leraren een vooropdracht.
- De school beschikt over een tijdschriftenbank. Soms brengt de directeur pedagogisch-didactische artikels onder de aandacht. Systematisch gebruik van artikels en van de digitale cahiers van de onderwijskoepel is nog niet ingeburgerd.
- De geplande samensmelting van de twee vestigingsplaatsen daagt de school uit om de expertise en de waardevolle accenten van elke vestigingsplaats bij de harmonisering te benutten.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een zorgvisie en een flexibele organisatie ontwikkeld die nauw aansluit bij de behoeften van de leerlingen. De groeiende heterogeniteit van de leerlingenpopulatie maakt een doorgedreven differentiatie noodzakelijk. Het schoolteam legt de klemtoon op preventie en zet daarom sterk in op binnenklasdifferentiatie, aangevuld met klasexterne ondersteuning. De verschillende interventies zijn erop gericht iedere leerling de basisleerinhouden te laten verwerven. Wanneer dit ondanks alle geleverde inspanningen toch niet lukt, wordt zittenblijven overwogen, of in uitzonderlijke gevallen doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs.
- De school kan aantonen dat zij voldoende inspanningen levert om leerlingen die een leerachterstand of schoolse vertraging hebben opgelopen aangepast onderwijs te geven. Vooral in de bovenbouw gebruiken de leraren ondersteund door het zorgteam klasinterne of klasdoorbrekende curriculumdifferentiatie. Het accent ligt daarbij op het leergebied wiskunde. Voor leerlingen die het getuigschrift niet zullen behalen selecteren de leraren op basis van het curriculum voor 1B of het beroepsvoorbereidend jaar een afgebakend aantal leerplandoelen en leerinhouden van het onderwijsleerpakket voor wiskunde.
- De leerbegeleiding heeft naast het cognitieve aspect ook aandacht voor de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling. Het rapport bevat een luik sociale vaardigheden met telkens andere concrete observatie-items en driemaal per jaar een screening rond welbevinden en betrokkenheid. In het deel van de leerprestaties kunnen de leerlingen hun eigen leercompetenties evalueren. Uit de leerlingendossiers en verslagen van het multidisciplinair overleg blijkt dat de leraren heel wat initiatieven nemen om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen op de voet op te volgen en waar nodig actie

te ondernemen. Ze volgen het gedrag van de leerlingen op en sturen het bij waar nodig. Ze houden gesprekken met de leerlingen en de ouders.

- Voor Nederlands ligt het accent van de zorgwerking op de onderbouw. Voor het leesonderwijs neemt de school leerjaardoorbrekende organisatorische maatregelen. Daarbij is ook aandacht voor begripsontwikkeling en begrijpend lezen.
- De observatie- en toetsgegevens vormen de basis voor het structureel overleg van de zorgleraren en voor de voorbereiding van het multidisciplinair overleg. De schoolteams hebben ervoor gekozen om behalve voor technisch lezen en voor een aantal taalvaardigheden in de tweede vestigingsplaats geen genormeerde toetsen te gebruiken, wat door de vele observaties enigszins wordt gecompenseerd. De school zoekt manieren om het multidisciplinair overleg nog efficiënter te organiseren. De problematiek van de leerlingen wordt uitgebreid geanalyseerd. De leraren maken afspraken over de te nemen acties en de praktische organisatie en uitvoering ervan. Er zijn nog groeikansen om nog meer handelingsgericht te werken door de effecten van de voorgaande acties grondig te evalueren, de zorgvraag zuiver en leerlinggericht te formuleren en de acties waar mogelijk te faseren.
- De interventies van de zorgleraren worden overzichtelijk bijgehouden en regelmatig geëvalueerd. De school informeert zich over de introductie van een digitaal zorgsysteem.
- De binnenklasdifferentiatie is in de meeste klassen goed ingeburgerd, terwijl de aandacht voor remediëring veeleer leraarafhankelijk is. Enkele leraren voorzien sterk geïndividualiseerde remediërende contracten.
- Op lerarenniveau ondersteunen de zorgleraren de klasleraren met het aanmaken en aanreiken van materialen, het afbakenen van de leerinhouden voor de curriculumdifferentiatie en door mee te observeren. Ze hebben nog niet de gewoonte om de klasleraren te begeleiden bij de eerstelijnszorgverstrekking.
- De school neemt in samenspraak met de ouders compenserende of dispenserende maatregelen om leerlingen met een duidelijk of geattesteerd leerprobleem te helpen. Ze worden geregistreerd in een individueel draaiboek. Een leraar specialiseert zich in de aanpak van het autismespectrumstoornis, zodat zij het aanspreekpunt en de plaatselijke expert wordt.
- De school staat open voor leerlingen met een specifieke problematiek. Ze werkt samen met leraars voor geïntegreerd onderwijs, externe hulpverleners en zorgverlenende organisaties. Ze vangt enkele anderstalige nieuwkomers op zonder dat ze daarvoor kan rekenen op aanvullende lestijden.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur wordt bijgestaan door een beleidsondersteuner en door een pedagogische begeleider van het schoolbestuur. Samen vormen ze een sterk trio. De school beschikt over een pedagogische raad die beleidsvoorbereidend en -ondersteunend werkt en onder meer discussieteksten voor de teamvergaderingen aanmaakt. Enkele pedagogisch-didactische werkgroepen nemen de uitwerking van de geplande acties voor hun rekening. De visievorming over zorg en de praktische uitwerking van het zorgbeleid zijn de verantwoordelijkheid van een dynamisch zorgteam. Het overlegt wekelijks.
- Mede onder impuls van de pedagogische begeleider gaat veel aandacht naar visievorming, planmatige implementatie en ondersteuning. Daarvan getuigen de visie op en de uitwerking van de binnenklasdifferentiatie en de wijze waarop de implementatie van het leergebied wereldoriëntatie opgezet zijn. Dit traject is nog niet afgerond en op een aantal vlakken werd afgeweken van de uitgestippelde koers.
- Het schoolteam is er zich van bewust dat de geplande samensmelting van de vestigingsplaatsen een uitdaging vormt om de sterktes van beide teams verder te benutten.
- De pedagogische raad is evenwichtig samengesteld en garandeert daardoor voldoende inspraak van de leraren. Dit orgaan kanaliseert de vragen en maakt ze bespreekbaar. De individuele gesprekken die de directeur houdt en de organisatie van functioneringsgesprekken dragen bij tot een gedifferentieerde coaching. Bij haar aantreden heeft de directeur gepeild naar de verzuchtingen van het schoolteam. Ze zoekt naar manieren om het evenwicht te bewaren tussen de gerichte druk van de waardevolle langetermijnplanning en de draagkracht van de leraren.
- De school maakt werk van integrale kwaliteitszorg. De gerichte klasbezoeken en de opvolging van jonge leraren dragen daartoe bij. Er is een goede cultuur van zelfevaluatie en -reflectie. Zowel de gevoerde gesprekken als de analyse van de personeelsvergaderingen en de tussentijdse GOK-zelfevaluatie maken dat duidelijk. Het meten, analyseren en bespreekbaar maken van leerprestaties op schoolniveau zijn nog belangrijke uitdagingen voor de school.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het bevorderen van het (inter)actief leren voor de beide onderzochte leergebieden, met aandacht voor samenwerking en zelfstandigheid.
- de binnenklasdifferentiatie voor wiskunde door middel van verschillende elkaar aanvullende differentiatievormen.
- de groei naar een bredere invulling van de thema's wereldoriëntatie.
- de kwaliteit van het leerlingenwerk.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de grote flexibiliteit van de zorgondersteuning op basis van overleg met de klasleraren en in het zorgteam,
- de professionalisering rond binnenklasdifferentiatie, wereldoriëntatie en muzische vorming vanuit een vooraf doorgenomen visie.
- de aandacht voor schoolse leer- en leefhoudingen en welbevinden van de leerlingen en de planmatige aanpak van storend gedrag.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De dynamiek van het volledige schoolteam ondanks de vele personeelsswissels en de wisselingen in het intern leiderschap.
- De wijze waarop het breed ondersteund intern leiderschap met hulp van de pedagogische begeleiding van het schoolbestuur de krijtlijnen van kwaliteitsverbetering uitzet, bewaakt en opvolgt.
- De aandacht voor visievorming en langetermijnplanning.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het benutten van de plaatselijke omgeving voor het leergebied wereldoriëntatie in het algemeen, en voor de mobiliteitseducatie in het bijzonder.
- het implementeren van de nieuwe eindtermen voor wereldoriëntatie.
- het aantonen van de leerprestaties in het kader van integrale kwaliteitszorg en als overtuigingsmiddel voor de ouders.
- een schooleigen planning ontwikkelen voor de implementatie van de leergebiedoverstijgende eindtermen voor sociale vaardigheden
- het op punt stellen van de didactische materialen voor wiskunde en wereldoriëntatie.
- het bewaken van de functionaliteit, continuïteit en graduele opbouw van tijds- en ruimtekaders.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerbegeleiding verder optimaliseren door de problemen gelijkgericht te analyseren, de zorgvraag helder te formuleren, de interventies waar nodig te faseren en de evaluatie en bijsturing beter te laten aansluiten op de vooropgestelde doelen.
- Het verder professionaliseren van alle teamleden door gebruik te maken van interne expertise en vormen die het collegiaal leren bevorderen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- nihil

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guido Aerts

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: